Enderrock | Redacció | Actualitzat el 12/07/2019 a les 11:16

Les dones en la indústria musical catalana

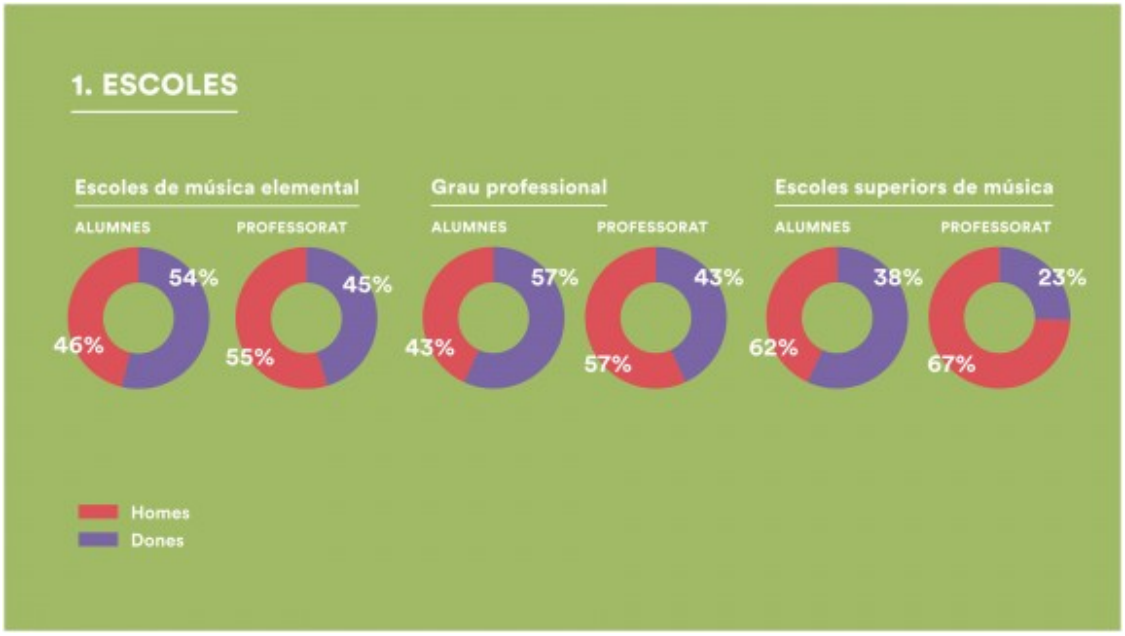
L'Anuari de la Música 2019 dedica el tema central a les dones en la indústria de la música | La presència femenina en la indústria musical catalana és del 33%, amb sols una tercera part de dones a escoles, festivals i indústria | La publicació dona veu en el 80% de les seves col·laboracions a dones de la indústria musical per fer-ne visible el paper i el canvi que estan produint a l'hora de conquerir més espais

La presència femenina en la indústria musical catalana representa només una tercera part -al voltant del 33%-, molt lluny de caminar juntes en termes de gènere en l'equiparació i la rellevància amb els homes, segons les dades de l'Anuari de la Música a escoles, festivals i indústria musical (mànagers, promotors, sales i discogràfiques).

En tots els àmbits, el paper de la dona és minoritari, excepte a les escoles de música, on les alumnes -especialment en cursos elementals i graus professionals- són més de la meitat dels matriculats (54%), una dada esperançadora per al futur. És especialment flagrant la minsa representació en la direcció d'empreses (16%) i la poca presència femenina en festivals (23%), tot i la tendència ascendent.

ESCOLES DE MÚSICA

La majoria d'estudiants de música són dones (54%), però hi ha menys professores (33%). Moltes alumnes que acaben els estudis de grau mitjà no fan els estudis superiors. Cal analitzar per què la paritat de la formació elemental no arriba a les escoles superiors ni als ensenyaments ni a l'àmbit musical professional. Les professores de música són minoria i només representen un 38% del personal docent.

Les estudiants són majoria a les escoles de formació elemental (54%) i grau mig (57%), però es perd la paritat en els estudis superiors i professionals (38%). El professorat d'escoles de música elemental (45%) i grau professional (43%) cau en les escoles superiors al 33%.

Les matriculacions del curs 2018-19 han indicat que la professionalització juga en contra del factor paritari, perquè la proporció de dones cau fins al 38% a les escoles superiors i el professorat femení només és el 23%.

Pel que fa a matèries, la meitat de les alumnes escull clàssica i contemporània -igual en homes que en dones-, són minoria a tradicional (30%), moderna i jazz (24%), composició (21%) i, per contra, són majoria a pedagogia (57%). Els instruments preferits de les estudiants són els de corda (55%) i cant (50%). En els polifònics representen un 39%, en els de vent (35%) i en bateria i percussió (9%).

FESTIVALS

No hi ha festivals catalans paritaris, perquè la xifra mitjana de grups i veus femenins que defensen les seves propostes a l'escenari representa sols un 23%, tot i que s'ha doblat en els darrers tres anys. La presència femenina (dones i grups mixtos) en festivals ha augmentat 12 punts respecte a fa tres anys -del 26% el 2016 al 38% el 2018- sumant dones solistes i grups femenins i mixtos.

Mentre en el mercat musical anglosaxó ja s'ha activat la campanya KeyChange 50:50 amb la voluntat d'assolir l'equiparació el 2020, a Catalunya només alguns certàmens han posat en marxa mesures en aquesta línia. El rànquing està encapçalat per Bioritme (36%), Guitar BCN (32%) i Pimavera Sound (30%), i a la part baixa se situen Canet Rock (7%), Vida (11%) i Acampada Jove (11%).

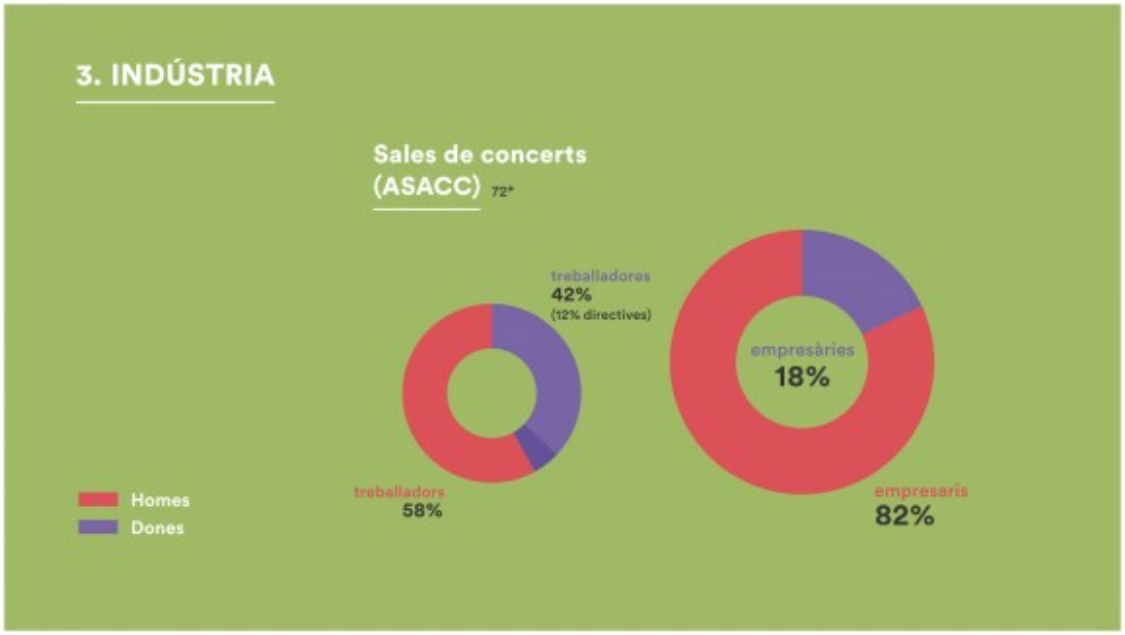
La tendència a favor de les dones en els festivals s'observa a escala mundial. L'estudi del 2018 realitzat per la BBC a la desena de principals festivals britànics ha indicat que un 13% dels artistes eren dones i un 9% grups mixtos, amb un global del 22% que s'acosta a la quarta part dels bolos, però per sota de la mitjana catalana. Per lluitar contra aquesta discriminació, 45 festivals britànics i nord-americans s'han compromès a assolir un equilibri de gènere abans del 2022, amb el *KeyChange 50:50*.

Els millors cartells anglesos del 2018 han estat els del Latitude (30% dones) i el Bestival (29%), mentre que la menor proporció s'ha atribuït al Wireless (5%). Arran d'un tuit viral de la cantant Lily Allen en què denunciava la graella -"la lluita és real"- els promotors van haver d'anunciar la creació d'un escenari femení addicional amb 20 artistes per dia durant les tres jornades del festival. I, per si fos poc, el Festival Republic també va oferir estudi de gravació gratuït per a 36 artistes més a través del programa ReBalance.

INDÚSTRIA MUSICAL

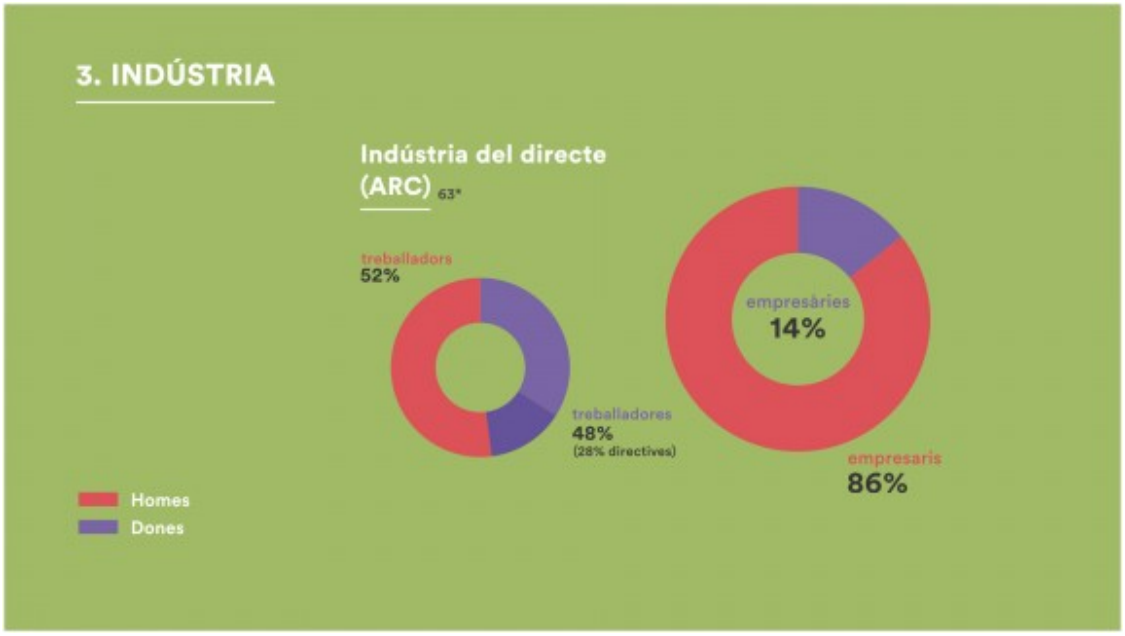
La indústria musical té molts deures per anivellar la paritat en el sector. A Catalunya només hi ha un 16% d'empresàries musicals. Tot i que el personal femení de promotores, *managements*, sales i segells representa un 38%, d'aquestes només una quarta part (24%) té responsabilitat en els equips directius. Un 18% de dones estan al capdavant de sales i només un 14% són directores d'empreses de música en directe o discogràfiques.

SALES
(Empresàries 18% - treballadores 42%)

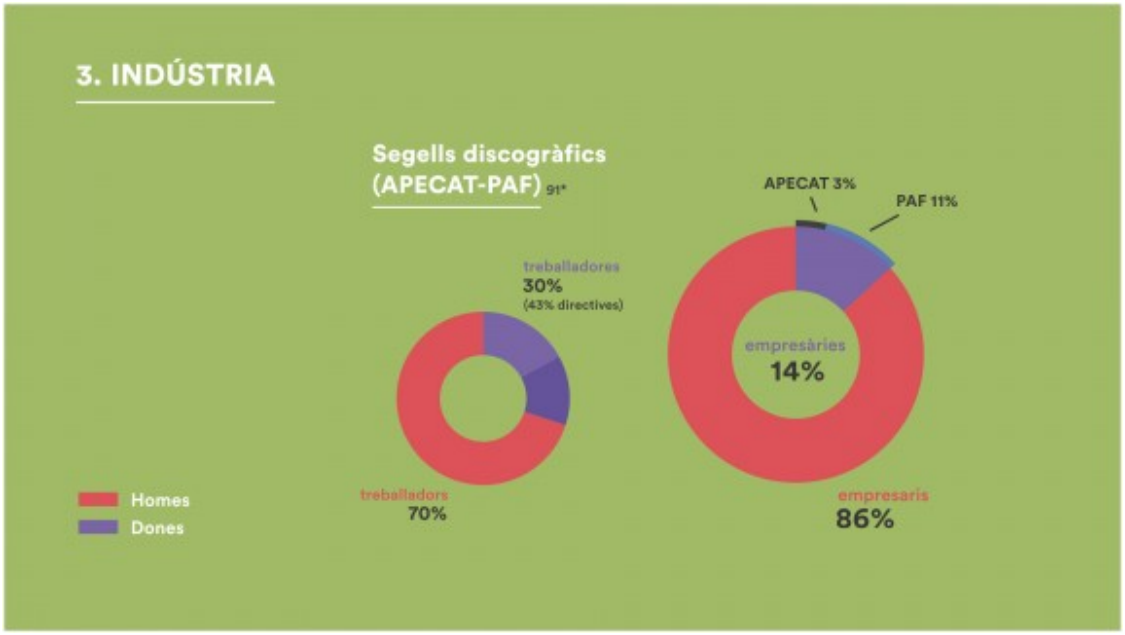
Les sales de concerts semblen més diverses i tenen un percentatge més elevat d'empresariat femení i equips mixtos (18%). D'entre 72 membres de l'Associació de Sales de Concerts de Catalunya (ASSAC), hi ha 4 sales amb directores (Barts, Els Pagesos, La Sonora de Gràcia i Apolo), 4 de codirigides per dones (El Cafè del Casal, El Paraigua, Koitton Club i L'Oncle Jack), 2 de gestionades per cooperatives mixtes (Euskal Etxea i Jazz Cava) i 3 amb propietàries i gestores fèmines (Voilà, Cafè Ocaña i Meteoro). A més, hi ha una desena d'equipaments que estan regentats per dones (La Capsa, Zero, Cafè Slàvia, Vol...) i també locals amb programadores i directores financeres (Razzmatazz, Sidecar, Lo Quiosc...). El 42% del personal de les sales de concerts són dones, però només el 12% d'aquestes té responsabilitats directives.

INDÚSTRIA DEL DIRECTE
(Empresàries 14% - treballadores 48%)

L'Associació Professional de Representants, Promotors i Mànagers de Catalunya (ARC) ha recollit per primer cop les dades de gènere del sector per visibilitzar la presència femenina en les empreses, la majoria unipersonals. Del total de les 63 empreses, només 9 estan dirigides per dones (14%): Beba 33, Sun Music, Taller de Músics, EDR Festes, La Música Amanseix les Feres, Nacar, TotSona, Vesc i To Be Confirmed, la majoria mitjanes i petites companyies. Tot i això, els darrers anys la xifra ha augmentat de manera exponencial, tenint present que el 48% del personal dels associats a l'ARC són dones, una tercera part (28%) són càrrecs directius, i només l'11% del personal tècnic contractat el 2018 han estat dones.

INDÚSTRIA DISCOGRÀFICA
(Empresàries 14% - treballadores 30%)

Un altre àmbit minoritzat per a les dones empresàries és el discogràfic, ja que només hi ha un 14% d'empresàries fonogràfiques, 13 segells femenins d'un total de 91 companyies. La PAF aporta un 11% de directores i l'APECAT un 3% -Judith Coll (Sota la Palmera), Helena Curto (Bona Tarda), Maria Blay (Halley Records) i Mercè García-Cascón (Columna Música)-, tot i que sota els propietaris sovint hi sol haver directores generals o *label managers*, com ara Verònica Casas (Blanco y Negro), Sabine Eduardhuygaerts (Música Global) o Anna Romeu (El Segell del Primavera). La xifra del personal femení en les discogràfiques (30%) és la més baixa dels sectors de la indústria musical, si bé, d'aquestes, un 43% té responsabilitats directives.